

**การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ด้วยกระบวนการจัดการความรู้**
**THE DEVELOPMENT OF EXCELLENT LEARNING MANAGEMENT MODEL
AT SENIOR HIGH SCHOOL LEVEL OF KASETSART UNIVERSITY LABORATORY
SCHOOL, KAMPHEANG SAEN CAMPUS, RESEARCH AND EDUCATION
DEVELOPMENT CENTRE THROUGH KNOWLEDGE MANAGEMENT PROCESS**

พัทธนันท์ หรรษาภิรมย์โชค^{1*} บรรจบ ภิรมย์คำ² จิราภรณ์ กาแก้ว³
ภูวนาท แก้วมณีรัตน์⁴ มลิลย์ กาญจนชาติ⁵ รุจิราพร รามศิริ⁶,
วุฒินันท์ ไอยราพัฒนา⁷ เครือวัลย์ จตุพรพูนทรัพย์⁸ สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา⁹
**Pattanan Hansapiromchoke^{1*}, Bunjob Piromkum², Jiraporn Kakaew³,
Puwanart Kawemaneerat⁴, Maliwan Kanchanachatee⁵, Rujiraporn Ramsiri⁶,
Wuttinun Aiyarapattana⁷, Kreawan Jathupompoonsub⁸, Surin Chumsai Na Ayuttaya⁹**

¹ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Department of Teacher Education, Faculty of Education and Development Sciences,
Kasetsart University.

²คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University.

³ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³Department of Teacher Education, Faculty of Education and Development Sciences,
Kasetsart University.

⁴โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

⁴Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus Research and Education
Development Centre, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom.

⁵โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

⁵Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus Research and Education
Development Centre, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom.

⁶โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

⁶Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus Research and Education
Development Centre, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom.

⁷โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

⁷Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus Research and Education
Development Centre, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom.

⁸โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

⁸Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus Research and Education
Development Centre, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom.

⁹ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁹Department of Teacher Education, Faculty of Education and
Development Sciences, Kasetsart University.

***Corresponding author, E-mail: feduppm@ku.ac.th**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการจัดการความรู้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยประยุกต์การจัดการความรู้กับวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนฯ ดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร 2) สืบราชลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ 3) ถอดความรู้ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร จำนวน 5 คน และคณาจารย์เกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 คน 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และกำหนดแนวทางการนำความรู้ไปใช้ และการบำรุงรักษาความรู้ และ 5) รับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และแบบรับรอง ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ประเด็นหลัก และประเด็นรอง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ซึ่งใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเป็นเลิศ 2) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารเห็นว่าหลัก สูตรต้องมองนักเรียนทุกคนว่ามีความเป็นเลิศในตัว และครูผู้สอนมีกลยุทธ์แตกต่างกัน สิ่งสำคัญคือ การให้อิสระในการจัดการเรียนรู้ 3) การตรวจสอบรูปแบบขผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าองค์ประกอบควรมีการปรับหลักการ KUSK จากด้าน “Skill: ทักษะ” เป็น “Skills of Life: ทักษะชีวิต” และด้าน “Kindness: ความเมตตา กรุณา” ให้เปลี่ยนเป็น “คิดดี พูดดี ทำดี” 4) ผลการรับรองรูปแบบขผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า รูปแบบข มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และ 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ คน แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ หลักสูตร และการบริหาร สำหรับขั้นตอน มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ผู้เรียน 2) วางแผน 3) ดำเนินการ 4) สรุปและประเมินผล และ 5) ปรับปรุง

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระบวนการจัดการความรู้

Abstract

The purpose of this research was to develop an excellent learning management model for senior high school of Kasetsart University Laboratory School, Kampheang Saen Campus, Research and Education Development Centre through knowledge management process. The research used methods were quantitative and qualitative approaches. Knowledge management and research methodology were applied in order to develop the body of knowledge with school staff as follows: 1) collecting data, analyzing and synthesizing documents; 2) exploring the excellent learning management qualification of Laboratory Schools at senior high school countrywide; 3) capturing knowledge through in-depth interview with 5 administrators and 14 teachers for their opinions on the learning management process and its components;

4) sharing knowledge through focus group with 8 qualified experts in order to assess the learning management model and identify the approach for knowledge application and maintenance; and 5) validating the learning management model by 5 experts. For this study, the research instruments were survey questionnaires and validating form. The survey data were analyzed using mean and standard deviation, and the interview data were analyzed using content analysis.

The survey results revealed that the excellent learning management were largely in the field of sciences through creative thinking process. In-depth interview the administrators agreed that all student should be viewed as being excellence and the teachers should have different tactics. The important aspect was freedom of learning management. The validating form, experts agreed that the management components should adjust the principles of KUSK “skill” should be focusing on “life skills” should be right attitude, right speech and right action. The validation form, rated by experts was high ($\bar{X} = 4.15$). The learning management model was composed of 4 elements as follows: human resources, learning resources, innovation and media, curriculum, and administration. For the process, there were 5 steps as follows: 1) analyze learner, 2) plan, 3) action, 4) conclusion and evaluation, and 5) improvement.

Keywords: Excellent Learning Management Model, Senior High School, Kasetsart University Laboratory School, Knowledge Management Process

บทนำ

ในยุคของสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Society and Economy) ได้ให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจที่สามารถขับเคลื่อนด้วยการใช้ความรู้ [1] สำหรับการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การถอดความรู้ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การนำความรู้ไปใช้ และ 4) การบำรุงรักษาความรู้ [2] หากองค์กรใดสามารถจัดการกับความรู้และภูมิปัญญาของบุคลากรในองค์กรได้อย่างเป็นระบบ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรในมิติต่างๆ ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างครบถ้วนแล้วย่อมสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างแน่นอน รูปแบบการเรียนการสอน คือ สภาพของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้น

อย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ [3] ดังนั้นการถอดประสบการณ์ทักษะการสอนของครูที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศจะทำให้ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงผลการวิจัยของการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก [4] พบว่า โรงเรียนที่มีผู้บริหารมีภาวะผู้นำ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับ รวมถึงมีคุณภาพตามเกณฑ์

มาตรฐาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงานสำหรับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ และเป็น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตชนบท ซึ่งยังขาดอัตลักษณ์ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่เหมาะสม สำหรับแนวคิดของการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศของโรงเรียนสาธิตแต่ละแห่งทั่วประเทศจะทำให้คณะผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวคิดหลักการ และวิธีปฏิบัติในแต่ละกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศของครูผู้สอนซึ่งเป็นการถอดความรู้ของกระบวนการจัดการความรู้และนำมาประยุกต์ใช้กับระเบียบวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนสาธิตฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการจัดการความรู้ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เหมาะสมและนำมาเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์ของโรงเรียนสาธิตเกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและคณาจารย์ ของโรงเรียนสาธิตที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 19 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ จำนวน 50 คน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามประกอบด้วย 1) เพื่อสำรวจลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศจากผู้บริหารโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศที่เปิดดำเนินการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 19 แห่ง จากโรงเรียนสาธิตแห่งละ 1 คน ตอบกลับมา 18 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 94.74 และ 2) เพื่อรับรอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตฯ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มตัวอย่างจากแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 5 คน จากโรงเรียนสาธิต 5 แห่ง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นโรงเรียนสาธิต

ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ และ 2) คณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในการสอน และเป็นผู้ที่มีการจัดการเรียนรู้จนเป็นที่ยอมรับมากที่สุดของคนในโรงเรียนสาธิตแห่งละ 1 คน รวมจำนวน 14 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

3. กลุ่มตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 8 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยประยุกต์กระบวนการจัดการความรู้ กับระเบียบวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนสาธิต โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสำรวจลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ จำนวน 19 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง (Content Validity) และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.96 เพื่อกำหนดประเภทของลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การถอดความรู้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 5 คน เกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต และคณาจารย์ จำนวน 14 คน

ที่ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ (Best Practice) และกลยุทธ์การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศของโรงเรียนสาธิต โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก รวม 19 คน ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีความเที่ยงตรง (Content Validity) และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ประเด็นหลัก และประเด็นรอง ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่ 1 การถอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

4. การร่างและการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ โดยนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นเลิศของโรงเรียนสาธิต และผลสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณาจารย์มาใช้เป็นฐานของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งมีการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ อันประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การถอดความรู้จากผู้บริหารและคณาจารย์ของโรงเรียนสาธิต มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนฯ จำนวน 8 คน เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการนำความรู้ไปใช้ และการบำรุงรักษาความรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 3 และ 4 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นประเด็นหลัก และประเด็นรอง

5. นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ โดยการใช้แบบรับรองรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนฯ จำนวน 5 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจลักษณะความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตทั่วประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนรู้ที่มีความเป็นเลิศอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นเลิศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่ใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมาคือ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CIPPA Model) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์ รวม 19 คน ของโรงเรียนสาธิตเกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต พบว่า ผู้บริหารจำนวน 5 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1. องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ครูผู้สอนควรทำงานไม่เน้นให้เด็กเก่งแต่ต้องเสริมสมรรถนะให้เด็กได้ ผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้มีอิสระในการบริหาร นักเรียนสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี 2) องค์การ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์เป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างที่อิสระในการบริหาร ทำงานแบบพี่น้อง มีทุนการศึกษาต่อ มีห้องคอมพิวเตอร์ มีห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการทุกสาขา และมีห้อง Smart IT และ 3) หลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนร่วมกับคณะวิชาอื่นและสามารถเก็บเป็นหน่วยกิตที่เทียบโอนได้เมื่อไปเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และ 2. การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต ประกอบด้วย 1) ปัจจัย

แห่งความสำเร็จในการเรียนรู้ของบุคลากร ได้แก่ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการจัดเก็บความรู้ และ 2) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องโดยการสอนงาน สำหรับผลการสัมภาษณ์จากคณาจารย์ของโรงเรียนสาธิตจำนวน 14 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและกลยุทธ์ของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิต ประกอบด้วย 1. องค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้ 1) ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีการประชุมทุกสัปดาห์ และทำงานแบบพี่สอนน้อง ผู้ปกครองมีความพร้อมในการสนับสนุนวิชาการ/กิจกรรม ผู้บริหารมีนโยบายและการสนับสนุนที่ชัดเจน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนทำงานอย่างกัลยาณมิตร 2) องค์การ มีวิสัยทัศน์ทำทุกอย่างเพื่อเด็ก มีโครงสร้างที่ขึ้นตรงกับผู้บริหารและให้อิสระกับกลุ่มสาระวิชา ผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ และมีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและทุนการศึกษาต่อ 3) แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หลักสูตร ได้แก่ มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทุกสาขา และมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีการบูรณาการกับเนื้อหาการเรียนการสอน 4) ระบบการบริหารและการจัดการ ได้แก่ มีงบประมาณมีอาคารสถานที่ มีการประเมินผล และมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ 2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตของครูผู้สอนมีวิธีการดังนี้ 1) วิชาเคมี ได้แก่ การใช้คำถามให้เด็กคิด การให้ข้อมูลสะท้อนกลับกับผู้เรียนในเชิงสร้างสรรค์ การสอนไม่มีรูปแบบ การเสริมด้วยใบงาน และมีการสรุปรวบยอด 2) วิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ การใช้เกมส์ การเรียนนอกห้องเรียน การสร้างเจตคติที่ดีไม่ใช่

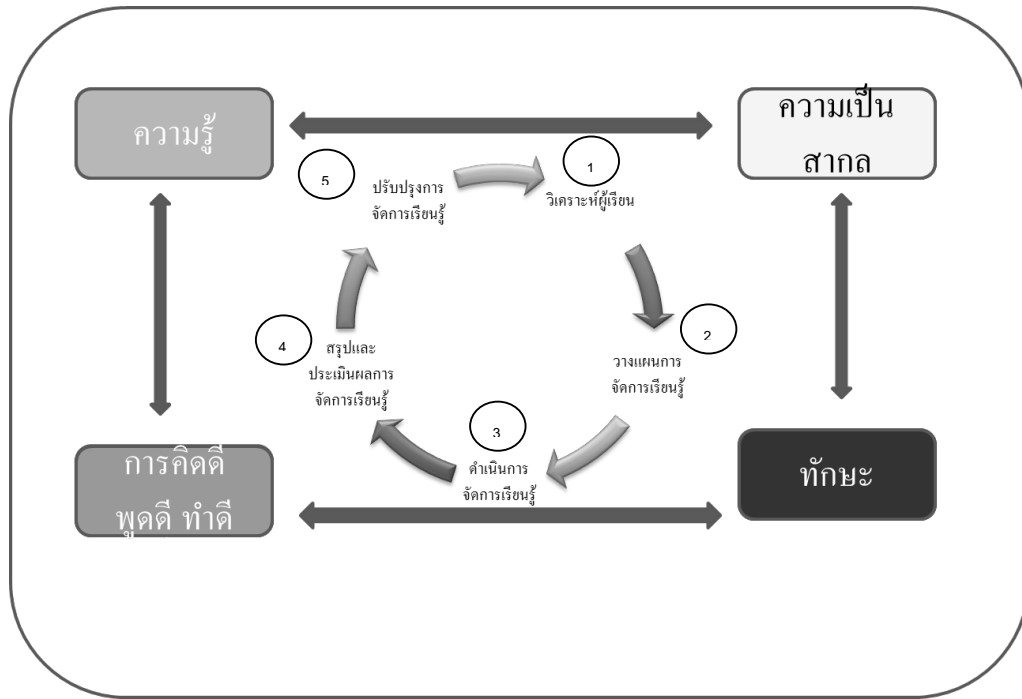
แค่สอบ แต่เอาไปใช้ในวิทยาศาสตร์/ฟิสิกส์/เคมีได้ และมีการสรุปเนื้อหาหลังเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ 3) วิชาสังคม ได้แก่ มุ่งการเรียนรู้ที่เกิดจากนักเรียน และทำให้เห็นประโยชน์ต่อตนเอง 4) วิชาฟิสิกส์ ได้แก่ การให้ทฤษฎีเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจการทำโจทย์ปัญหาโดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำ การให้การบ้าน และการแจ้งผลการสอบทันทีและตลอดเวลา 5) วิชาชีววิทยา ได้แก่ การทำปฏิบัติการให้ลึก การสอนจากของจริง และการเชิญอาจารย์จากคณะวิชามาติวให้กับนักเรียน 6) วิชาศิลปกรรม ได้แก่ การสำรวจปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับสถานะทางการเงินเพื่อใช้ซื้อวัสดุอุปกรณ์ การฝึกทักษะจากการทำงาน การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน การเชิญครูผู้สอนมาร่วมดูผลงานของนักเรียน และการจัดพิมพ์ผลงานของนักเรียน 7) วิชาภาษาอังกฤษ โดยการเลือกกิจกรรมการสอนให้เหมาะสม 8) วิชาพลศึกษา และสุขศึกษา ได้แก่ การบูรณาการกับกลุ่มสาระวิชาอื่น การสอนทักษะชีวิตในช่วงวัยต่างๆ และการมีสถานที่หลากหลายเพื่อทำกิจกรรม 9) วิชาภาษาไทย ได้แก่ การใช้สื่อการสอนเพื่อให้เห็นภาพ การจัดกิจกรรมเสริม และการส่งเสริมการแข่งขัน

3. ผลการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนฯ จำนวน 8 คน เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแนวทาง สามารถสรุปได้ว่าควรปรับรายละเอียดของบางขั้นตอน ตัวชี้วัดของหลักการ KUSK จากด้าน “Skill: ทักษะ” เป็น “Skills of Life: ทักษะชีวิต” และด้าน “Kindness: ความเมตตา กรุณา” ให้เปลี่ยนเป็น

“คิดดี พูดดี ทำดี” และเพิ่มตัวชี้วัดบางตัว นอกจากนี้มีการปรับรายละเอียดในบางองค์ประกอบ แต่ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบโดยรวม

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ จำนวน 5 ท่าน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ภาพรวมของขั้นตอน จำนวน 6 ข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และภาพรวมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 ข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

5. นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ส่วนที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze Learner) 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan for Learning) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาโดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และขั้นที่ 2 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเป็นสากล (Universal) 3) ทักษะชีวิต (Skills of life : ACCI) ประกอบด้วย 3.1) นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ (Acquiring) 3.2) นักเรียนมีทักษะการคิดเพื่อเป็นฐานคิดในการไตร่ตรองก่อนตัดสินใจและการดำเนินชีวิตในสังคม (Thinking) 3.3) นักเรียนมีทักษะการสื่อสารในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพที่สามารถสร้างความเข้าใจได้อย่างถูกต้องและขยายผลการเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้ (Communicating)

และ 3.4) นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ (ICT Utilizing) และ 3.5) การคิดดีพูดดีทำดี (Kindness) 3) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Action for Learning) 4) การสรุปและประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Conclusion and Evaluation of Learning) และ 5) การปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Improvement Learning)

ภาพที่ 2 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) คน ได้แก่ 1.1) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบายและสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียน 1.2) ผู้สอนต้องมีความรู้และสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการวิจัย เพื่อให้ได้การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล 1.3) นักเรียนต้องมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง 1.4) ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในกิจกรรม ต่างๆ กับทางโรงเรียน และ 1.5) บุคลากร สายสนับสนุนต้องมีการทำงานอย่างกัลยาณมิตร และใฝ่รู้

2) แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ 2.1) มีแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องปฏิบัติการ เฉพาะสาขา ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องเรียนรูปแบบสหวิทยาการ สถานที่ฝึกปฏิบัติการในสภาพจริง ห้องปฏิบัติการทางจริยธรรม และห้องแนะแนวและให้คำปรึกษา และ 2.2) มีการ สนับสนุนส่งเสริมเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสื่อการ เรียนรู้ เช่น สื่อการสอน และระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เป็นต้น

3) หลักสูตร ประกอบด้วย 3.1) การจัด หลักสูตรที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ มีการพัฒนารอบด้านอย่างเต็มศักยภาพ และมีโครงสร้างการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ยึดหยุ่นมุ่งเน้นความเป็นเลิศ รวมถึงมุ่งส่งเสริม การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีวิสัยทัศน์ “.....” เป็นสถานศึกษา ชื่นนำทางด้านนวัตกรรมทางการศึกษาบนฐาน การวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างทางเลือกพัฒนาความรู้ตามศักยภาพ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของชีวิต เพื่อให้นักเรียน

เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข บนพื้นฐาน ความเป็นไทย... และพันธกิจที่สำคัญคือ จัดการศึกษา แบบยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมพัฒนา การของนักเรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเฉพาะ ตน และมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งมีจุดหมาย คือ นักมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ และสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการ มีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ และเป็นผู้ที่ก้าวทันต่อสังคม แห่งการเรียนรู้ 3.2) โครงสร้างหลักสูตร มีรายวิชาพื้นฐานที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย สังคมศึกษา เป็นหลัก และมีการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ICT & Technology นำอาชีพ และการดำรงชีวิต สำหรับรายวิชาเพิ่มเติมที่ เสริมความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของ นักเรียน โดยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้สามารถ ดำเนินการตามคำแนะนำที่หลักสูตรสถาน ศึกษากำหนด สำหรับแนวทางในการจัดการ เรียนรู้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนรับผิดชอบงานสอน รายวิชาตรงตามวุฒิการศึกษา 2) มีการวางแผน และเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับนักเรียนโดยได้มาจากการวิจัยในชั้นเรียน 3) ควรมีการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) นักเรียน ต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) ยึดหลักสูตร แกนกลางเป็นมาตรฐานขั้นต่ำและเพิ่มจุดเน้นของ โรงเรียน 6) มีการวางแผนและจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาจากผู้มีความรู้ในด้านต่างๆ และมาจาก

บุคลากรที่หลากหลาย 7) มีแนวคิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ มาเป็นผู้วิพากษ์รายละเอียดเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชาให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง 8) ทุกรายวิชาต้องจัดทำเอกสารคำอธิบายรายวิชา ประมวลการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลที่สามารถตรวจสอบได้ 9) ครูผู้สอนควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถให้นักเรียนบรรลุถึงมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 10) ในทุกรายวิชา ครูผู้สอนไม่มีรูปแบบการสอนตายตัว แต่ครูผู้สอนต้องออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนบรรลุถึงมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจุดเน้นของโรงเรียนได้ ซึ่งอาจได้มาจากการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการควบคู่กับการสอน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป 11) วิธีการจัดการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรมีการให้รางวัลครูผู้สอนและทำงานร่วม และให้กลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละรายวิชา 12) ในอนาคตสามารถจัดหลักสูตรวิทยาศาสตร์เพื่อคอมพิวเตอร์ โดยมีการบูรณาการคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ร่วมกันจัดทำหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้

4) ด้านการบริหาร มีแนวทางในการบริหารจัดการดังนี้ 4.1) โครงสร้างการบริหาร ควรมีการกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับคณบดี คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ เนื่องจากโรงเรียนเป็นห้องปฏิบัติการ (Lab) ของคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ 4.2) วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรดังนี้ 1) มีการทำงาน

และการประชุมปรึกษาหารือกันแบบกัลยาณมิตร 2) ทุ่มเทการทำงานเพื่อนักเรียน โรงเรียนและส่วนรวมและ 3) ครูรุ่นพี่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูรุ่นน้อง 4.3) การสนับสนุนงบประมาณ เช่น ทุนการศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน และทุนวิจัย 4.4) บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เช่น จัดสภาพแวดล้อมภายใน - ภายในห้องเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย 4.5) การจัดการความรู้ สามารถดำเนินการได้ดังนี้ 1) การจัดแผนที่ความรู้ครูเชี่ยวชาญในแต่ละด้านของโรงเรียน 2) มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างกว้างขวางมากขึ้น 3) มีการนำความรู้ไปใช้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และ 4) มีการจัดเก็บฐานข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนให้มีความทันสมัยและถูกต้อง

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยในข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนสาธิตฯ มี 5 ขั้นตอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนโดยนักเรียนใช้การวิจัยของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ [5] ได้กล่าวไว้ว่ามี 1) ขั้นตอนเตรียมการ 2) ขั้นตอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน 4) ขั้นตอนการวัด/ประเมินผลการจัดการเรียนรู้และ 5) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 2

การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการ KUSK คือ ความเป็นสากล มีความสอดคล้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจากการบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง “การก้าวสู่ประชาอาเซียน” ค.ศ. 2015 โดยนายวิวัฒน์ ศรีวิหค อธิบดีกรมอาเซียนได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับ 3 ภาษาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ภาษา [6]

2. องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในด้านคน ซึ่งได้กล่าวถึง ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบาย และสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน รวมถึงภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำองค์กรและทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และยอมรับซึ่งเป็นโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของสถาบันการศึกษา ซึ่งคล้อยกับผลการศึกษาของ Patnaik, Beriha, Mahapatra และ Singh [7] สำหรับการจัดการความรู้ควรมีการนำความรู้ทั้งภายใน-นอกโรงเรียนมาประยุกต์ใช้จนก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ การพัฒนางาน พัฒนาตนเองและพัฒนาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์และคณะ (2550, อ้างถึงใน ดวงกมล สินเพ็ง, 2553) [8] ได้กล่าวถึงสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้คือเศรษฐกิจมีผลิตผลที่เกิดจากความรู้ การใช้ความรู้และข้อมูลข่าวสารเป็นรากฐานและใช้เป็นเครื่องผลักดันหลักที่ก่อให้เกิดการเติบโต ความมั่งคั่ง การนำความรู้ไปใช้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Cheng [9] ได้สรุปไว้ว่ากลยุทธ์ทางความรู้ที่ยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของโรงเรียน คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อมุ่งยกระดับความสามารถในการเรียนรู้

โดยผู้บริหารของโรงเรียนกำหนดเป็นกลยุทธ์ทางความรู้ในโรงเรียนเพื่อช่วยคุ้จัดการงานตามคำสั่งและปฏิรูปหลักสูตรในปัจจุบัน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร แนวทางดังกล่าวจะทำให้โรงเรียนสามารถท้าทายกับการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดความยั่งยืนโดยการปฏิรูปหลักสูตรสำหรับสังคมแห่งความรู้ได้ ในส่วนของการจัดเก็บฐานข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนให้มีความทันสมัย และถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Awang, Ismail, Flett และ Curry [10] ได้สรุปถึงการจัดการ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่สัมพันธ์กับกิจกรรมทางความรู้ เพราะรูปแบบที่สนับสนุนโครงสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ควรเป็นเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ภายในโรงเรียน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดการยกระดับทำให้เกิดการส่งผ่านความรู้ และข้อมูลอันส่งผลทำให้การศึกษามีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ต้องขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] Drucker, P.F. (2007). *Management : Tasks Responsibilities, Practices*. New Brunswick, NJ: Transaction.
- [2] พรพิมล ھرรษาภิรมย์โชค. (2554). *การจัดการความรู้ในการศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- [3] ทิศนา ข้ามมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อกำจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- [4] ทิวัตต์ ศรีดำรงค์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*. 10(18).
- [5] สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *การเรียนรู้การสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว: หน้า 79 – 81.
- [6] สำนักงานนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- [7] Patnaik, B., Beriha, G.S., Magapatra, S.S.; and Singh, N. (2013). Organization Learning in Educational Setting (Technical): An Indian Perspective. *The Learning Organization*. 20(2): 153-172.
- [8] ดวงกมล สินเพ็ง. (2553). *การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ : การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: หน้า 19.
- [9] Cheng, E. (2012). Knowledge Strategies for Enhancing School Learning Capacity. *International Journal of Educational Management*. 26(6): 557-592.
- [10] Awang, M., Ismail, R., Flett, P.; and Curry, A. (2011). Knowledge Management in Malaysian School Education: Do the Smart Schools Do IT Better?. *Quality Assurance in Education*. 19(3): 263-282.